

Med angleškimi liberalci in laboriti grozi razkol

LLOYD GEORGE NAPOVEDUJE LABORITOM BOJ. — VZROK BO BAJE TA, KER MACDONALD NE POSLUŠA ANGLEŠKIH KAPITALISTOV, KI BI MU RADI DIKTIRALI PRI POGAJANJH Z RUSIJO.

London. — Sinočnji večer ni listi v Londonu so prinesli senzacionalno vest, da je prišlo do ostrih besedi med voditelji angleških liberalcev in laboritev. Spor se je rodil iz raznih nasprotovanj med laboriti in liberalci v parlamentu, ki so povzročila, da so imeli liberalci včeraj važno tajno sejo, kateri je prisostvoval tudi vodja angleške liberalne stranke. Lloyd George je jako ostro kritiziral delavsko vladno in laborite v splošnem, da se ne drže svojih obljub. Povdaril je, da so liberalci spravili delavsko vladno na sedlo, a slednja jim sedaj obrača hrbet in dela neodvisno svojo pot naprej. Na podlagi tega bodo liberalci ustvarili močno opozicijo, kateri se bodo tudi najbrže pridružili konservativci in MacDonald bo moral rezignirati. To mnenje prevladuje v vseh političnih krogih na Angleškem.

Povod grozečemu razkolu je dalo najbrže to, ker MacDonald noče poslušati angleških kapitalistov, ki bi radi diktirali njegovemu zastopstvu, ki vodi pogajanja z Rusijo. Kapitalisti baje zahtevajo, da mora Rusija najprvo priznati vse stare pred vojne ruske dolgove, predno bi se začela uradna pogajanja. MacDonald pa je baje privolil konferenco, ne da bi bil ugodil zahtevam angleških kapitalistov.

Da liberalci in laboriti ne bodo dolgo vozili skupaj je vedel v naprej ves svet. Angleški liberalci so le hoteli poraziti konservativno vladno in to so dosegli s tem, da so spustili na sedlo laborite. Sedaj pa bodo otvorili ogenj na laborite. Proglasili jih bodo za državni nevarne, ker se z Rusijo pogajajo. Iskali so dloko v jajcu in sedaj so jo našli.

Tudi Kanada proti priseljevanju Japoncev.

Kakor kovač katerega niso hoteli ne v nebesa in ne v pekel zato je moral skočiti v luč, se godi sedaj Japoncem.

Kanadska vlada bode zelo poostrišla dovoljenje naseljevanja Japoncev v Kanado.

Argentinijska je pa v skrbeh, da bo radi poostrene naredb v Združenih državah naval nezahvaljenih imigrantov zašel v Argentinijsko.

Vlada Argentinijske bi pa rada naseljenke iz severne Evrope v svrhu obdelovanja zemlje.

A poleg vseh teh ostrih naredb, se izkrca veliko številno Japoncev v San Francisco.

Miss Jane Adams se zelo zavzema za Japonce. Prosila je brzojavno Coolidge naj vetira predlogo kongresa o imigraciji Japoncev, ker je potrebno, da se obdrži med obojema narodoma prijateljstvo.

SKRIVNOST KAKO JE BILA POTOPLJENA "LUSITANJA" ODKRITA.

Kapitan submarina pripoveduje, kako je potopil ladjo.

V arhivu nemške mornarice je ležal 9 let natančen popis, kako je bila potopljena "Lusitania" po kapitanu Schweigerju, pri čemur je zgubilo življenje 1198 ljudi.

Popis je sledeči:

"Kapitan Schweiger je križaril ob Irskem obrežju 7. maja 1915. ko zapazi veliki potniški parnik s štirimi dimniki in dvema jamborama. Parnik je vozil s tako brzino, da je spočetka kapitan Schweiger dvomil, da mu bo mogel priti do živga, naenkrat pa spremeni smer ter pride podmorskemu čolnu na daljavo 700 jardov, nakar je le ta porabil priliko ter spustil usode polni torpeda. Na to se veliki parnik začne takoj potapljati. V popisu pravi, da ko je spustil torpeda je bil čuti silen pok in velikanski dim parnika, takoj na to je pa bilo čuti eksplozijo na parniku.

Več rešilnih čolnov je bilo spuščanih v vodo. Videti je pa bilo, da je zmeda med moštvom bila zelo velika, ker so spuščali čolne tako nerodno, da je prišel v vodo pri nekaterih prvi konec prej, pri drugih zadnji tako, da so se čolni preuknili ter pokopali pod sabo potnike. "Lusitania" je ostala na površju le malo časa ter zginila pod vodo."

Bivši prestolonaslednik Nemčije aktiven pred volitvami.

Bivši nemški prestolonaslednik William, dasiravno je obljubil, da se ne bo umešaval v politično življenje Nemčije poroča iz Berlina, da je postal zelo agilen pred bližajočimi se volitvami ter je v tesni zvezi z monarhisti.

Znana je konferenca z zunanjem ministrom Stressemannom, kateri je izjavil, da ljudska stranka odobruje demokratsko monarhijo.

Monarhisti dvorijo admiralu Tirpitzu, da ga postavijo za predsednika Nemčije, da pogreje stolček za "Hohenzollerje.

Žena našla svojega moža mrtvega.

Ko se je vrnila Mrs. Charles Turtin živeča na 209 Lukas cesti v Chicagi je našla svojega moža mrtvega v kuhinji, katera je bila napolnjena s plinom, držeč v roki listek, na kateremu je bilo zapisano "good bye." Kaj ga je gnalo v smrt ni znano, star je bil 52 let.

RAZNE VESTI.

— Blizu Frankfort, Ind. je zadel tovorni vlak v čez križišče vozeči avtomobil, ter na mestu ubil tri moške, mater in njenega petletnega sinčka.

— Iz Varšave poročajo, da je Poljska vlada začela izdajati zlati denar, ki se imenuje "zloty" — zlatnik. Po sedanji vrednosti Poljske marke je vsak novi zlatnik vreden 800 tisoč mark.

— Iz Dublina poročajo, da so tamkajšni sezmografi registrirali potresni sunek, ki se je ponavljal skoro eno uro. Potres ni povzročil nobene škode.

— Iz Brockville, Ont. poročajo o čudni kokoši, ki ima štiri noge in dva krofa. Najbolj značilno pri tej kokoši je tudi to, da znese po dva jajca na dan. Dasi ne vemo, koliko resnice je na tem, vendar taka sorta kokoši, da bi znesla po dva jajca na dan se gotovo vsakemu dopade!

— Iz Mexico, City se poroča, da je zvezna mehičanska vlada usmrtila 11 Mehikanec, ki so bili krivi revolucije in druge šuntarije. Ustreljeni so bili od vojaške čete.

— Pristaši kmečko-delavske stranke v Minnesoti bodo zopet postavili na svojo listo za senatorja Magnus Johnsona, za katerega bodo zopet volili prihodnjega jesen, ker pri zadnjih volitvah je bil Johnson izvoljen samo na izpraznjeno mesto rajnega senatorja Knutsona.

— Organizacija zionistov v Chicagi je pričela kampa njo za pridobitev 300.000 dolarjev, katere bi se porabilo za ustanovitev kolonije v Palestini, katera bi se imenovala "Chicago."

— Iz Carigrada se poroča, da je narodna skupščina v Angori soglasno potrdila z Nemčijo dogovor za prijateljske odnose med obema državama.

— Dva dijaka vojaške šole v Barnesville sta požgala poslopje, v kateremu se nahajala šola ter bila obsojena v pobiljševalnico, ker sta še mladoletna in sicer Wesley Busbee, 16 in Keneth Mathews 14 let star.

— Najnovejša kar je bilo še od sedaj v modi v ločitvah zakonov, je ločitev za šest mesecev. Sodnija v Memphis je določila šest mesecev trajajočo ločitev Mrs. Ruth Ferguson od svojega moža za poskušnjo, če pa se moštček še po temu roku ne bo ženici polvoljno obračal, sledi trajna ločitev zakona. (To ga bijejo!)

— Dvema zdravnikoma v Franciji se je posrečilo vzeti premikajoče slike notranjosti človeka. Film kaže jako dobro utripanje srca, ter pravijo, da je ta iznajdba velike vrednosti za zdravniško vedo.

— Clara K. Young, slovita igralka je močno obolela med neko predstavo v Fort Wayne, Ind., zdravniki so izjavili, da je njeno stanje zelo opasno.

— V samomorilnemu namenu je skočila zamorka Liza Chamm stara 29 let, iz tretje nadstropja hiše Salvation

ŠKOF HOBAN DOVEDEL DELAVCE IN DELODAJALCE DO SPRAVE.

Sklical je skupaj zastopnike delavcev, delodajalcev, mesta in države. — Njegovi načrti sprejeti.

Scranton, Pa. — V tem mestu je zavlada stavka policijskih železničarjev. Okoli 250 tisoč ljudi je bilo prizadetih v okrožju 30 milj. Ves potniški promet, ki se je vršil na polični železnici je počival. Skušali so prirediti sestanke, na katerih bi poravnali spor, da bi se železničarji vrnili na delo, toda vsi poskusi so bili zastoj. Končno je posegel v to vprašanje Rt. Rev. Michael J. Hoban škof Scrantonske škofije v Pennsylvaniji in dal poklicati v svoj urad zastopnike delavcev, delodajalcev železniških družb, zastopnike mestne občine in okraja, kakor tudi državne zastopnike. Predložil jim je svoj načrt in pozival vse stranke, da izpovedo svoja mnenja. Nato je dal sklicati zopetno konferenco, kjer je predložil definitivne načrte za poravnavo spora. Ker so bili predlogi pravični za obe stranke so jih delavci in delodajalci sprejeli in odobrili. Veseli so se vrnili te dni stavkarji na svoje delo in delodajalci so tudi zadovoljni s poravnavo spora.

Ta novica seveda ne bo ugajala radikalnim elementom. Prosveta prav gotovo ne bo poročala o njej. Da bi Prosveta dala dobro besedo katoliškemu duhovniku bi bil to največji čudež. Vendar resnica je, pa magari se tetka Prosveta zato postavi na glavo, da je katoliški škof poravnal ta spor!

Zalostna usoda 30-letnega uslužbenca.

Samuel E. Freundlich uslužbenec trdke Eisenstedt na Franklin cesti v Chicagi je bil med svojimi tovariši znan kot najtočnejši uslužbenec omenjene trdke, ker v 30 letih je bil vedno prvi zjutraj pri delu v pisarni.

15. t. m. se pa je malo pomudil doma pri svoji bolni ženi, ker pa kot točen tudi to jutro ni hotel muditi, je zadnji moment stekel od doma proti postaji Rosehill, da se dobi vlak, s katerim se je navadno vozil na delo, a nesreča je hotela, da ko je v naglici skočil na prag voza, tako nesrečno padel, da so mu prišle noge pod kolesa ter mu obe pod kolenom odtrgalo.

Rumunija kupila zrakoplove od Francije.

Bukarešt. — Poroča se, da je rumunska vlada podpisala pogodbo s Francijo za \$2.100.000 za katero svoto ji bo Francija prodala več modernih vojni zrakoplovov. Rumunija menda ne kupuje te igrače za šalo. Kakor vse izgleda se nekaj kuha in zna v kratkem uiti čez lonec.

Army, prepeljali so jo v bolnišnico v kritičnem stanju.

Iz neodrešene domovine.

ITALIJANI DELAJO INTENZIVNO NATO, DA SE ZASEDENO OZEMLJE POITALIJANCI. — DRUGE VESTI.

Preganjanje slovenskih učiteljev.

Italijanom je vsak zaveden učitelj trn v peti. To mu daje tudi občutiti. V sredstvih so v novejših razmerah toliko izbirčni, da svoje nasilje pokrijejo s figovim peresom kake pretveze. Tako so v zadnjem času pognali čez mejo učitelja Hermana Kmeta iz Podkrajja, dasi stvar zaradi njegovega državljanstva (opcije) še ni končnoveljavno rešena. Poslali so ponj fašistovski milico, ki ga je odvedla najprej v Gorico in nato v Vipavo pred komisarja Nicolettija. "Svetovali" so mu, naj odide iz države. Kaj je hotel? — Učitelj Alojzija Žorža v Postojni, ki je bil podpisal slovansko kandidatsko listo, so pod izmišljeno pretvezo, da je otrokom prepovedal govoriti italijansko, čez noč prestavili v Knežak. — Učitelj Jožef Mislej v St. Petru na Krasu je moral sredi leta napraviti prostor protizirancu fašistu Malalanu. Da so dobili pretvezo za premeščenje, je šentpeterski komisar ukazal Misleju, naj agira za Lego Nazionale in pozdravi zastopnike tega društva. Mislej je to odklonil, češ, da je to pač naloga italijanskega specialista na šoli. Tudi vabilu na slavnostno kosilo se Mislej ni odzval. Par dni nato je bil premeščen v Bukovje.

Italijanska volivna kampanja po Vipavskem.

Italijani so po Vipavskem razvili posebno živo volivno kampanjo. Pri tem so vpregli pred svoj voz "viteza" Bandlja in Peternela, bič in vajeti pa imata v rokah kandidat Pisenti — prosluli bivši videmski prefekt — in pa goriški podprefekt Nicoletti. Leta svoj dohod v posamezne kraje tamkajšnjim županom naznani in s tem župane prisili, da se udeležijo shodov. Sodelujejo seveda fašisti z godbo in petjem, režija je premišljena in mojsterska — ni zlomek, da se shod ne bi "sijajno" obnesel. Upajmo, da ni naš Vipavec ne bo umazal obraza pred vsem svetom ter da bo izid volitev vse te teatralne vspehe družbe Nicolotti-Bondelli-Peterneli temeljito izpovedal.

Železniška nesreča pri Nabrežini.

Opoldanski tržaški vlak je prispel včeraj 1. aprila v Ljubljano z več kakor štiriurno zamudo. Kakor se nam poroča, se je zgodila na Nabrežini velika železniška nesreča. Nekaj tovorni vlak je skočil s tira in je bilo pri tej priliki sedem vagonov popolnoma razbitih. Potrebnovali so več ur, da so progo očistili. Podrobnosti o nesreči še manjkajo.

Zlata maša.

Dne 25. m. m. je obhajal v Dornbergu zlato sv. mašo č. g. Jožef Godnič. Redke slo-

vesnosti se je vdeležil knezo-nadškof dr. Sedej in 24 duhovnikov.

KOROŠKE NOVICE.

Slovenska poslanca v deželnem zboru.

O priliki proračunske razprave v koroškem deželnem zboru sta slovenska poslanca dr. Petek in župnik Poljanec nevstrašno branila pravice slovenskega prebivalstva. Dr. Petek je nastopal v šolskem vprašanju, kakor smo že poročali, župnik Poljanec pa se je zavzemal za gospodarske potrebe. V ponočni seji 17. marca je poslanec Poljanec predvsem odločno protestiral, ker je narodni socialni poslanec v svojem govoru koroške Slovence imenoval "Windische" ter izvajal: "Mislim, da se v deželnem zboru nahajamo v družbi olikanih ljudi, in kakor mi Slovenci vas ne zmerjamo s "Švabi", tako se ne damo od vas psovati tudi mi! Nemški poslanci vseh strank ste v slovenskih krajih dobili ob volitvah veliko glasov. Brigate pa se samo za nemški del Koroške. To je razvidno iz podpornih predlogov v deželnem proračunu. — V kmetijskih šolah se mladi fantje iz dobrih slovenskih hiš odtujujejo svojemu jeziku in veri. Tudi v gospodarskem oziru te šole ne dosegajo svojega namena, ker vzgajajo tako imenovane gosposke kmete ali drugače ljudi, ki jim kmetstvo delo ne prija. — Naše posojilnice, bodisi Rajfajznovega ali Delič-Sulcejevega sistema, propadajo, banke se pa strahovito množe in centralizirajo ves kapital v svoje grabežljive roke. Ubog je kmet, obrtnik in delavec, ki mora pri njih iskati posojila. Edine kmečke organizacije, (Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega dobitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah se bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din.	\$ 6.90
1,000 — Din.	\$ 13.45
2,500 — Din.	\$ 33.50
5,000 — Din.	\$ 66.50
10,000 — Din.	\$ 132.00

100 — Lir.	\$ 5.10
200 — Lir.	\$ 9.85
500 — Lir.	\$ 23.75
1,000 — Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljstvih nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke nakazujejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOLAVNO.

Vse pošiljke naslovite na—SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & CESARK
70-9th AVE., NEW YORK CITY.

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Saturday.

Published by:

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Vedno hujše.

Naši protiverski sovražniki so vedno na delu. Zadnje dni se je njih gonja podvojila. V napadanju na vero, cerkve in duhovnike so postali tako umazani, da se človeku gnjusi prijeti v roke liste, ki prihajajo iz Lawndale. Tako n. pr. Prosveta šte. 89. in 90. je tako umazano pisana, da se mora vsakemu človeku s zdrav pametjo gnjusiti nad tako umazanostjo. Kdor ne vrjame naj prečita dopise iz Carapolis in iz Barbertona v omenjenih številkah. Prosveta daje zavetja najbolj barabskim pisunom, ki jih je mogoče dobiti med Slovenci v Ameriki. Ti umazani dopisi so merilo inteligence lawndalske "gospode." Noben urednik na svetu ne bi objavil take umazane pisarije. Uredniki Prosvete pa objavljajo take umazanosti.

Ampak pomilovanja so vredni člani Narodne Jednote, ki to trpe. Kadar zasmrdo pri Gl. Smrdo se temu ne čudimo, ker iz gnojnice jame pač ne more priti vijolični duh. Kadar pa z organa narodne organizacije začne prihajati tak smrad, kakor prihaja zadnje čase iz Prosvetinih predalov, je pa vredno vsega obsojanja.

Kadar Prosveta piše o naprednosti in se z njo ponaša, se mi zdi ravno tako, kakor bi se cigan bahal s poštenostjo. Ali je to neprednost, da na tak umazan način sramotite poštene katoliške duhovnike? Je to izobraževalno in napredno, kar n. pr. piše umazanec Martin Železnikar v šte. 90 Prosvete? Ako ima slovenski narod v Ameriki tako svinjarijo za naprednost in izobrazbo, potem dober tek!

Dobro bi bilo, da bi tisti, katere vedno prosimo z našimi apeli, da naj hitijo širiti katoliški tisek prebrali omenjene dve številke. Potem šele bi spregledali in videli, kako velik vzrok imamo, da prosimo katoliške Slovence, da naj nam pomagajo širiti katoliško časopisje.

Nekateri mislijo, da se mi radi bojujemo. Še celo nekateri so mislili dokler se niso osebno prepričali, da smo mi tisti, ki napadamo in povzročamo te prepire. Toda kot urednik zadnjih treh let lista Edinosti Vam povem odkrito, da te ljudi, ki se zbirajo okrog Prosvete preveč temeljito poznam. Lahko farbajo vas, ki jih ne poznate, ampak samo vrjame te njihovim zavajalskim frazam. Toda jaz jih poznam in v mojih očeh so ti ljudje zgrabljeni volkovi, pa naj bodo ogrnjani s še tako lepimi ovčjimi oblačili, ali pa kadar histerično blazni napadajo našo fronto.

Ljudje, ki se zbirajo na Lawndale so se zakleli, da bodo ameriškim Slovencem iztrgali iz src najdražji zaklad sv. vero. To delo so vršili dolgo časa, kot volkovi v ovčjih oblačilih. Ko smo jih začeli od kraja prijemat, so se lepo potuhnilo in zapisali: o saj mi nismo proti veri. Se ne spominjate tega par let nazaj? Ali niso res tako pisali? Ko smo jim pa v sličnih bitkah parkrat temeljito strgali z obraza masko, da jih je ljudstvo videlo v njih primitivnosti so začeli z drugo taktiko. In danes, Prosveta piše proti veri bolj umazano kot Gl. Smrdo sam! In če bi list Edinost ne imel nobenih drugih zaslug, ima to zaslugo, da je te zavajalce, volkove v ovčjih oblekah razgalil in osvetil z bengalično lučjo, da jih narod vidi v vsej njih primitivnosti.

Zdaj pa imaš besedo ti narod! Ti, ki to plačuješ in zdržiš, da se za tvoj denar napada tisto vero in tisto prepričanje, ki praviš, da je tebi drago. Zdaj pa ti govori! Tvoj odgovor naj bo merodajen. Če ste še ljudje pri Narodni jednoti potem veste kaj je vaša dolžnost. Ako imate še kak čut do dostojnosti, potem boste spregovorili, kar ta slučaj od vas zahteva. Če pa boste vse to z molkom potrdili, potem bomo na jasnem, da so lawndalski mazači v vseh članih Narodne jednote že zdavnej umorili zadnji čut dostojnosti. In če bo zadnje res, potem bo naša dolžnost v bodoče čuvati z vso opreznostjo še tisti del našega naroda, ki ga lawndalska svojat še ni okužila, da ne zaide v zloglasno jamo.

—n.

Girard, O.

Po dolgem času hočem zopet napisati par vrstic, da jih priobčite v list Edinost.

Delavske razmere so po tukajšni okolici še zadosti ugodne. Koliko je nas Slovencev smo skoraj vsi zaposleni v tukajšni usnjarni. Tudi plače ravno niso tako majhne, zasluzi se od \$4. do \$7. na devet ur.

Kar se pa tiče verskega življenja je pa menda tako, kakor povsod, da je nekaj dobrih nekaj slabih. Da bi o tem nekaj povedal, bi moral začeti tako le: Tukaj imajo Angličani precej veliko cerkev Marije Sedem Žalosti kjer delujejo dva duhovnika. Vsako nedeljo so tri sv. maše, pri katerih je cerkev polna vernikov. Tako, da ko bi človek videl samo to bi rekel, v tej naselbini so pa sami dobri katoličani.

Je že res, da je med njimi tudi nekaj Slovencev. A najprej bi se pri Slovincih prepiral, da se je motil. Sicer so tukaj naseljeni ljudje različnih narodnosti, kakor Nemci, Poljaki, Slovaki, Hrvatje, Italijani, itd. Italijanov je pa itak povsod dosti. Kjer so le prečnice pod železniško progo, tam je gotovo najti Italijane. V cerkvi se opravlja večerne postne pobožnosti vsako sredo in petek je Križev pot in potem blagoslov z Najsvetejšim. Tudi h tem pobožnostim pride toliko ljudi, da je cerkev polno natlačena. Tako mi pride na misel, kam bi Slovenci šli, ko bi bili za svojo vero bolj vneti, kakor so. Recimo, da bi se kaj spreobrili in pa da bila pred cerkvijo kakšna velika lipa, pa bi bila ta uganka kmalu rešena.

Čitateljem tega lista želim vesele velikonočne praznike!

Naročnik.

Aurora, Minn.

Poročati imam cenjenim rojakom tudi iz Aurorske naselbine, da se je nekoliko oživela v verskem duhu. Imeli so tukaj 23. marca 40-urno pobožnost, ki jo je vodil Very Rev. Hugó Bren iz Chicage. Vdeležba je bila še dosti dobra, kakor je versko življenje bolj polovično med nekaterimi ljudmi. Preč. g. pridigar je imel krasne govore, ki so segali globoko v srca. Gotovo je, kar Bog da, da bo odselej versko življenje pri nas bolj goreče kot je bilo doslej. Preč. g. Father Hugo Brenu se pa najiskrenejše zahvaljujemo za njegov trud, kar jim Bog plačaj stotero!

Vtem času je bila prilika za vsakega, da je opravil velikonočno dolžnost če jo je le hotel. Bilo je navzočih sedem duhovnikov, torej na izbero vsakemu. In kdor te prilike ni hotel porabiti, je sam kriv. Da so tukajšnjem faranom preskrbeli tako ugodnost in priliko glede spovedi gre vsa čast našemu preč. g. župniku Fathru Jeršetu, ki se veliko trudijo za tukajšno faro in farane. Bog vam plačaj!

Tako dragi urednik vidite, da se tudi na vsemem polju naše mrzle Minnesote poraja spomlad. Bog da, da bi gorke solnce naše vere in božje ljubezni ogrelo vsa slovenska srca, da bi se vrnili k svojemu Stvarniku in obrnili hrbet grdim izkoriščevalcem in zapejljivcem, ki jih tako hite zapejljavati s svojim protiverskim tiskom. Rojaki proč od slabega časopisja ter stopimo skupaj z častitim g. župnikom Fathrom Jeršetom ter delajmo složno za povzdigo naše župnije in naselbine.

Delavske razmere so bile pozimi bolj slabe. Sedaj se ne

koliko boljšajo tudi v Aurori.

Želim uredništvu, kakor tudi vsem čitateljem vesele velikonočne praznike ter obilo novih naročnikov na Edinost in Ave Maria.

S.

Willard — Tioga, Wis.

Slavnost napram 30-letnici K. S. K. Jednoti obnesla se je nadvse sijajno. Slavnosti so se udeležili vsi člani samo štirje ne. Ob 9. uri je bila sv. maša, katero je daroval naš društveni sobrat č. g. Father Novak. Člani društva sv. Družine št. 136 in žensko društvo Marije Pomagaj št. 174 so se korporativno udeležili. Ta dan je imelo društvo tudi skupno sv. obhajilo. Člani so pokazali ta dan, da se ne sramujejo svojega verskega prepričanja, kakor tudi ne biti pod okriljem naše matere K. S. K. Jednote ampak, da so še ponosni na to. Zato čast jim!

Pred vsem pa je bilo nekaj posebnega, ker te slavnosti udeležil se je naš Mladinski oddelek, vsi kolikor jih je, samo par ne, ker so izven Willarda. Otroci imeli so vsi male zastavice in tudi večjo ameriško zastavo, katero je najstarejši izmed njih nosil, ko so korakali v cerkev. Vse to jim je oskrbelo društvo sv. Družine. Po sv. maši pa smo zopet skupno odkorakali nazaj v pritličje župnišča, kjer so nam članice Marija Pomagaj in članice altarnega društva priredile takozvani banket. Kako smo bili razočarani, ko smo zapazili lep s zlatimi črkami napis: "Pozdravljeni bratje in sestre K. S. K. Jednote!" To je naredila naša neumorna delavna sosesra M. Rakovec. Mize pa so bile preobilo obložene z raznimi dobrinami. Ženske pokazale so s tem, koliko in kaj zmorejo storiti, kadar se gre za dobro stvar. Nastopili so trije, dva člana in ena članica s svojimi govori. Ne bom obširno o tem poročal, samo še to, da se je vse vršilo v najlepšem redu in vslošno zadovoljnost nas vseh. Na tem sestanku se je nabralo \$55 prostovoljnih prispevkov, kar se bo porabilo za novi zvon. Pred vsem gre hvala našemu č. g. Fathru Novaku, kateri imel je res veliko skrb in tudi dela. Naravnost povedano, da vsak duhovnik bi se toliko ne žrtvoval. Vedite pa g. župnik, da smo za Vaša dela Vam iz srca hvaležni. Tudi ženske zaslužijo najlepšo pohvalo. Vedite ženske, da ste storile več, kot se je od Vas pričakovalo. — Živela K. S. K. Jednota in članstvo pod njenim okriljem! Naj še omenim, da je več članov obljubilo pri tej priliki, da bodo dali svoje otroke v našo K. S. K. Jednoto, katere bomo z veseljem srcom sprejeli, kajti mladina je naše upanje njej sliši bodočnost tudi naše K. S. K. Jednote!

— Na Willardu v kratkem začne z novo trgovino Steve Plauc ml. v prostorih Mr. Ig. Česnika. Podjetnemu rojaku želimo kar največ uspeha. Rojaki pojdemo mu na roko. Podpirajmo svojega rojaka!

— Tu na Tiogi naveličal se je življenja Anton Stromski, rodom Litvinski Poljak, s tem, da si je zadržnil vrh okoli vratu in se na drevesu obesil. Kaj je vzrok te nesrečne smrti ni znano. Truplo so baje odpeljali tja nekam v Waukegan.

— Mrs. M. Toleni je bila precej hudo obolela, a sedaj je zopet pri zdravju le oni nesrečni revmatizem je njej še na potu, da popolnoma ne okreva.

Tudi pisec teh vrstic ne počuti se nič kaj zdravega, tudi njega nadleguje revmatizem.

— Končno še naznanim rojakom, da jih bom obiskal na domovih za časa agitacije za otroke in starejše za pristop v K. S. K. Jednoto. Če si jih dovolj priglasi, skušali bomo zdravnik v svrhu preiskave dobiti sem na Willard.

— Na jesen dobili bomo novi zvon in kakor čujem ob tej priliki imeli bomo tudi sv. misijon.

Vesele velikonočne praznike želim vsem naročnikom lista Edinost posebnost pa še članom in članicam K. S. K. Jednote!

Ludvik Perušek, farmar.

Rothbury, Mich.

Vsak človek željno pričakuje spomladi in toplih dni, ki dajo človeku in materi zemlji novo obliko življenja. Kako si človeško srce in duša zaznajo takega pomlajenja in zraven hrepeni še po nečem drugem, ki je v zvezi z Vsemogočnim. Videl sem zadnjo nedeljo dne 13. aprila, ko je liev. Father Norlak iz Muskegon v Rothbury v mestni dvorani imel sv. mašo in spoved za Velikonoč. Ljudje treh narodnosti, Čehi, Slovaki in Poljaki, ki so ostali še zvesti katoliški veri in svoji narodnosti, so vsi pristopili k mizi Gospodovi, da bodo tako okrepčani tudi dušno praznovali veselo Alelujo — Vstajenje Gospoda Odrešenika.

Father Norlak je rodom Poljak, ki pa razume tudi slovaščino, kar ga potem lahko tudi Slovenec razume in obratno on Slovenca. Tako sem dobil nalogo, ako katerih izmed tukajšnjih rojakov in rojakinj želi opraviti velikonočno dolžnost, da jih opozorim. Sv. maša bo na veliko nedeljo ob 8. zjutraj to je na Rothbury. In ako bi kateri želel, opraviti svojo versko dolžnost, naj pride tja ob sedmi uri zjutraj.

V soboto bo pa blagoslov Velikonočnega jagneta in sicer dopoldne ob deseti uri bo na Rothbury. Ob enajsti uri bo pa tu pri nas in sicer na Mr. Štefan Kandelevem domu. Torej ako želite tu bližnji rojaki blagoslov velikonočnih jedil pridite in prinesite. Ta prilika se nam nudi prvič, kar časa smo tu na farmah.

Krščan je bil tukaj zadnjo nedeljo sinček od Mr. in Mrs. John Janček na ime William. Kumovala sta Mrs. Zaveski in Mr. Štefan Kandelev. Mr. in Mrs. Jančeku čestitam!

Znani rojak Mr. Frank Debelak je prodal farmo in že tudi kupil drugo par milj od Brunswicka in katoliške cerkve. Farma, ki jo je kupil, obsega 120 akrov. Zemlja je prvovrstna in izčiščena. Gori je tudi velika in lepa hiša, z dragim in lepim modernim poslopjem. Plačal je 8 tisoč dolarjev. Farma stoji na zelo lepem prostoru, je blizu mesta in dobrih cest. Blizu hiše je tudi šola, kar je velike vrednosti, kdor ima za pošiljati otroke v šolo. Naselil se bo tja ta teden in bo tako obhajal velikonočne praznike že na novi farmi. Jaz napredni in uzorni družini Mr. F. Debelaka, ki se tudi svojega katoliškega prepričanja ne boji in ne sramuje javno pokazati, želim kar največ sreče in božjega blagoslova na novi farmi.

Stanje obeh sinov Mr. R. Sniderja se obrača na bolje. Mlajši sinček Albin je že okreval, starejšemu, ki si je zlomil kost v desni rami se mu hitro celi, dasi mora še imeti uvezano roko. Upam, da bo tudi v kratkem okreval, kar si tudi stariši želijo.

Vsem čitateljem tega lista in Ave Maria želim veselo Alelujo!

Poročevalec.

(Op. ured.: — Dopis je prekasno prišel za četrtkovno številko, kakor ste prosili. Najboljše kar moremo je, da

smo ga dali v to številko.)

Chicago, Ill.

— V naši slovenski cerkvi Sv. Štefana bo služba božja v nedeljo, kakor vsako drugo nedeljo. Sv. maše bodo ob 6. pol osmih, pol devetih, pol desetih in velika sv. maša ob pol enajstih. Cerkveni pevski zbor pripravlja lep pevski program za to veliko sveto mašo. Pred sveto mašo se bodo pele slovenske velikonočne pesmi in enako po sveti maši. Med sveto mašo se bo pelo vse latinsko. Petje bo spremljevala orkestra. Sveto mašo bo imel Very Rev. Hugo Bren, O. F. M. provincialni komisar ob azistenci Rev. Blanko Kavčiča, O. F. M. kot dijakoma in Rev. Leona Novitki, O. F. M. kot subdijakona in Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. kot ceremonijarja. 36 strežnikov bo streglo pri sveti maši.

— Slovesnost Vstajenja bo v soboto večer ob pol osmih. Te slavnosti se udeležijo vsi šolski otroci, ki bodo šli v slavnostni procesiji po cerkvi. Ker je pa cerkev premajhna, zato pridejo otroci v cerkev samo za procesijo skozi zakristijo.

— Velikonočno jagnje se bo blagoslavljalopopoldne ob 2., 3., 4. in 5. uri in po vstajenju zvečer.

— Za velikonočno kolekto letos nismo razposlali nobenih kovertic, kakor navadno, ker velika večina faranov ima kovertice že doma. Kateri bi jih ne imel, naj si jih dobi v cerkvi.

Pričakujemo pa od VSEH Slovencev iz Chicage in okolice, ki nas nadlegujejo za spovedi in druge farne stvari, da ne pozabijo, da so dolžni plačevati svoji cerkvi svoje prispevke. Ako daleč stanujejo in hodijo vsako nedeljo v druge cerkve, naj tam plačajo svoje nedeljske prispevke, za velikonoč in božič in druge posebne kolekto, kakor tudi mesečnino so pa dolžni prispevati tukaj enako, kakor vsi drugi farani. Ako kdo zbolli, mora duhovnik sv. Štefana iti k bolnikom, ko potrebujejo slovenskega duhovnika, tudi vedo, kje je slovenska cerkev. Zato naj vedo za njo tudi, ko je treba sprejeti nase del bremena. Krivica dobrim faranom je, ako samo oni nosijo celo breme, drugi bi pa samo dobiček imeli od tega. Zato nismo poslali kovertic. Tisti pa, ki ne bodo dali, naj nas nikar za nič ne nadlegujejo. Kdor ne pozna župnije, tudi župnija njega ne bo poznala.

— Na Belo nedeljo bo prvo sveto obhajilo otrok. Okrog 100 otrok bo sprejelo prvo sveto obhajilo.

— Dne 11. aprila se je ponesrečil Martin Baškovec, sin našega farana Matevža Baškoveca na 2228 So. Wood Str. Stroj mu je zdrobil dva prsta na levi roki, tako, da mu jih je moral zdravnik odrezati. Mlademu fantu želimo, da se mu roka kmalu zazdravi.

— Čitatelje opozarjamo na veliko razprodajo, ki jo ima ta teden Mr. John Vrašič na 2057 West 22nd Street, trgovec s črevlji.

— Rojaki podpirajte trgovce, ki oglašajo v vašem listu Edinosti!

Budimpešta izumira na jetiki.

Na zborovanju madžarskega društva za ljudsko zdravje, ki se je vršilo 19. m. m. v Budimpešti, je med svetnik Pekanovich ugotovil, da na Ogrskem ni družine v kateri ne bi bilo jetičnega bolnika. V Budimpešti umrje vsak dan 6 do 7 oseb na jetiki, a jetičnih bolnikov je tačas v Budimpešti do 300.000!

Smrt italijanskega podadmirala.

V Rimu je umrl podadmiral Pasquale Leonardi Catto-lica, vitez Annunziata, senator in bivši mornariški minister.

UGRABLJENJE NEVEST

Poleg kupovanja nevest je bila navada ugrabljanja včasih najbolj razširjena med primitivnimi narodi, ohranila pa se je tudi v kulturnejših dobah in do dandanes. Včasih je radi ugrabljenja dekleta ali žene prišlo celo do krvavih bitk med posameznimi plemeni in do vojen med celimi narodi. Ugrabljenje lepe Helene je bilo n. pr. povod trajanski vojni. Tudi pri južnih plemenih našega naroda je bila ugrabljenje nevest včasih v navadi in se je n. pr. v Črni gori ohranilo še do dandanes v narodnem poročnem običaju. Posamezni slučaj pravega, seveda sporazumnega ugrabljenja, se dogaja kljub vsej kulturi od časa do časa v vseh evropskih državah. Kolikrat čitamo v listih, da je ta ali oni romantično navdahnjeni kavalir odvedel svojo izvoljenko proti volji starišev in zbežal z njo v inozemstvo ali kamor že boji.

Med narodi, ki stoje na primitivni stopnji kulturne je ta stara navada danes še prav tako nova, kakor nekdanj. Tako pripoveduje nek potopiselec, da je na otoku Nuhuroa pred par leti sam prisostvoval neki taki dogodbi. Nekega dne je v vasi, v kateri se je mudil, nenadoma izginilo neko dekle, ki bi se moralo v par dneh poročiti z nekim domačinom. Vsačani so bili radi tega silno razburjeni, najbolj pa seveda nesrečni ženini, ki je bil za nevesto odšel njenemu očetu že precej obrokov dogovorjene vsote. V trenutku je bila vsa vas pokonci in razvilo se je za nimivo zborovanje, kako dobiti nazaj ugrabljenega dekleta. Vsače babnice, ki so pri Kanaletih prav tako zvedave in klepetave kakor pri nas, so takoj vedele, kdo je dekle od-

peljal in kam. Vsled tega je zahtevala možka mladina vojno proti roparjevi vasi in njegovemu plemenu. Največji bojaželnejši so že brusili sulice in pripravljali loke za pohod, toda zmagala je prevdarnost starejših, ki so se bali nizozemskega guvernerja, ki je strogo prepovedal vsak medsebojen bojni napad. Po daljšem posvetovanju so sklenili, da se napoti naslednjega dne zarana petorica dobro oboroženih krepkih fantov v roparjevo vasi in poizkusi dobiti dekle nazaj brez prelivanja krvi.

Naslednjega dne se je še pred jutranjo zarjo napotila četica kanaških junakov na pot skozi gozdove; z njimi je šel tudi evropski potopiselec. Previdno so se, skriti med grmovjem, približali sovražni vasi in hiši, v kateri je bival ropar dekleta ter jo obkolili. Skrili so se v grmovje in čakali. Ko je solnce pozlatilo tropično pokrajino, so se končno odprla vrata kočice, in izstopil je ropar. Pogledal je na vse strani in se potem zopet vrnil v bajto po ugrabljenega dekleta, da jo odvede k vodi, kjer bi se morala po tamšnjem običaju skopati. Čez nekaj minut je res prišlo v njegovem spremstvu tudi dekle in nič slabega sluteč sta odkorakala oba k potoku, kjer so bili skriti mladi junaki. Ko sta se približala vodi, so ti nenadoma planili iz grmovja, zgrabili roparja, mu zamažili usta ter ga zvezali, dekle, ki je od strahu omedlelo, pa naložili na ramo in odnesli. Zvezanega roparja so našli sovaščani komaj naslednjega dne; bil je nezavesten in so ga le s težavo spravili zopet k življenju. Sedaj je nastalo razburjenje tam in kmalu bi bilo prišlo zopet do vojne med obema plemenoma; pa vendar ni prišlo. Duhovi

so se končno pomirili, vsaj za nekaj časa, dokler ni prišlo zopet do kakega novega spora.

Strah pred nizozemsko upravo dandanes navadno prepreči večje krvave boje med posameznimi konaškimi plemeni, včasih pa je bilo drugače. Radi ugrabljenja deklet je prišlo do krvavih bojev, ki so se nadaljevali in ponavljali včasih cele tedne, mesece ali celo leta. Zgodilo se je, da sta se dve plemeni radi enega samega dekleta pobili medsebojno tako, da je le malokdo ostal živ. Ker so bila ugrabljenja na dnevnem redu, je razumljivo, da so prebivalci otroka Nuhuroa, sosednjega Nubupita in ostalih bližnjih otrokov živeli neprestano v vojnem stanju. In vse to radi — ženske!

ŠIRITE LIST EDINOST

RAZNOTEROSTI.

Poletje bo zelo suho in brez velikih neviht.

Francoski akademiki znano je poslal znani vremenslovec opat Gabrijel razpravo, v kateri na podlagi dolgoletnega študiranja prerokuje za letošnje poletje zelo malo neviht. Nevihte se ponavljajo; v nekaterih letih jih je več, v drugih manj. Po statistiki Gabrijela smo letos sredi minimuma, ki se je začelo leta 1920. in se bo končalo l. 1927. Ta doba odgovarja dobi 1883. 1889., ko je bilo na leto povprečno 20 do 21 neviht. Dobi 1889. do 1909. bo pa odgovarjala doba 1927.—1945; takrat je bilo število neviht srednje, 25 do 27 na leto. Potem bo pa prišel maksimum, odgovarjajoč maksimumu z l. 1910—1919. s 34 do 35 ne-

vihtami na leto. Letošnje poletje bo imelo torej komaj 20 neviht, kar pa na moč neviht nič ne vpliva. Tudi niso topla leta na nevihtah najbolj bogata. Tako je bilo v vročem l. 1921. samo 15 neviht. Pač pa je minimumu neviht tudi minimum dežja, poletje 1924. bo torej zelo suho.

Prva katoliška veroučiteljica na Češkoslovaškem.

Vsled velikega pomanjkanja katoliške duhovščine je bila v Kraljevem Gradcu imenovana za kateheto neka učiteljica, ki je preje na konzistorialnem uradu položila odnosni izpit. Dobivala bo enako plačo kakor moški kateheti.

ŠIRITE LIST EDINOST

Konec reških razporok. Rimska "Gazzetta Ufficiale" priobčuje dekret, s katerim se razteza na Reko z ozemljem italijanski civilno-pravni red. Dekret določa, da ostanejo od razglasa (21. m. m.) vse še viseče vloge za ločitev zakona brez učinka oz. se bodo rešile v zmislu v Italiji veljavnih zakonov.

Lansing v Mehiko. Washington. — Kot izvežbanega mednarodnega pravdnika je prezident Coolidge imenoval bivšega državnega tajnika Robert Lansinga članom ameriške komisije, ki ima nalogo izravnati vse ameriške zahteve od Mehike radi raznih povzročenih škod ameriškim podanikom. Komisija odide v Mehiko te dni.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim in žalostnim srcem naznanjam prežalostno vest, da je nemila smrt, na nesrečni način ugrabila ljubljene soproga in očeta

Josipa Špehar

dne 15. februarja 1924. Zadel ga je nesreča pri delu v kamenolomu na 18. ulici v Chicago. Padel je 300 čevljev v globok kamenolom in obležal na mestu mrtev.

Pokojni se je narodil v Polanah pri Starem trgu blizu Črnomlja. Bival je v Ameriki dalj časa. Nekaj časa v državi Michigan, dalj časa tudi v Minnesoti. Nazadnje smo se naselili v Chicago, kjer ga je zadel po deset mesečnem bivanju v tej naselbini nesreča, ki je na mestu zahtevala od njega življenje.

Tem potom prav iskreno zahvaljujemo predvsem društvu sv. Cirila in Metoda na Evelethu, spadajoče h K. S. K. Jednoti za točno izplačilo smrtnine. Radi točnosti in varnosti priporočam vsem rojakom našo podporno mater K. S. K. Jednoto, da k njej pristopijo in se pri njej zavarujejo.

Obenem najlepša hvala vsem, ki so nam ob tej hudi preizkušnji stali ob strani in nas toložali. Bog plačaj vsem!

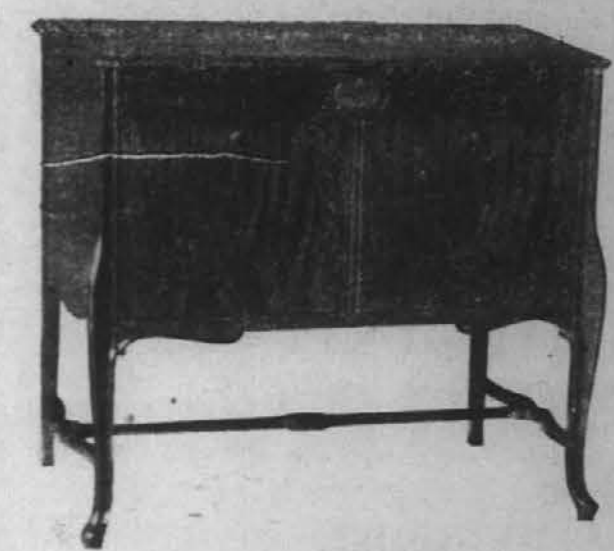
Ti dragi soprog in oče, pa počivaj v miru, bodi Ti Bog milostljiv in sveti Ti naj večna luč!

Žalujoci ostali: Mary Špehar, soproga; Mary in Ana, hčeri. Tony sin.

Chicago, Ill., 10. aprila 1924.

Phone: Roosevelt 2651

NAJBOLJŠA TRGOVINA ZA NAKUP MUZIKALICNIH INSTRUMENTOV!

V zalogi imamo pianine in "Pooley Console Phonographs."

PRODAJAMO ZA GOTOVO DENAR IN NA ODPLAČILA.

Obenem voščimovsem vesele velikonočne praznike!

NAJDER'S MUSIC HOUSE
EVERYTHING IN MUSIC

2149 W. 22nd STREET,

CHICAGO, ILL.

VELIKONOČNA VOŠČILA ELYŠKIH TRGOVCEV IN OBRTNIKOV!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

želim vsem mojim odjemalcem, prijateljem in znancem!

STEVE KOVAL

TRGOVEC Z MEŠANIM BLAGOM

ELY, MINN.

Vsem se priporoča v naklonjenost!

VESELO ALELUJO

VSEM NAŠIM KLIJENTOM!

THE FIRST NATIONAL BANK

ELY, MINN.

Ako Vi še ne vršite svojih bančnih poslov s to banko, potem smatrajte to kot povabilo in postanite naš klijent. — Posedovanje bančne vloge bi moralo biti prvi cilj vsakemu članu družine. — Vi zavarujete Vaše posestvo proti ognju. — Zakaj ne bi zavarovali Vaše ljubljene proti revščini?

Naša neprestana študija je, dati ljudstvu te občine najboljše udobnosti. Naše izkušnje in oprema nas v tem omogočuje. — Poslužite se stvari, ki so pred Vami za vaš blagobit in korist!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELIM IN VOŠČIM VSEM MOJIM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM, TER SE JIM PRIPOROČAM ŠE V NADALJNO NAKLONJENOST!

John Zupančič

ELY, MINNESOTA.

Vesele Velikonočne Praznike

ŽELI VSEM SVOJIM KLIJENTOM

First State Bank of Ely

Ely, Minnesota

Kapital \$25,000.00

Prebitek \$15,000.00

VESELO ALELUJO

ŽELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM SPLOŠNA VELETRGOVINA

Slogar Brother's

TRGOVINA Z RAVNOVRSTNIM MEŠANIM BLAGOM

ELY, MINNESOTA.

JOŽEF SLOGAR

Vošči in želi vsem vesele velikonočne praznike!

ELY, MINN.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

vsem odjemalcem!

NATIONAL BAKERY

Andrew Spolarich

ELY, MINN.

ELY MINN.

Rojakom priporočam svojo urejeno trgovino s železnino in pohištvo. — Imamo znane cene!!

JOŽEF MANTEJJ

Hardware Store.

Frank Veranth

Približujejo se velikonočni prazniki. Ob tej priliki voščim in želim vsem slovenskim družinam, da bi jih praznovali zdravi in veseli.

Ker se bliža tudi že spomlad se zahvalim vsem mojim odjemalcem premoga in tudi se Vam priporočam, ako boste kaj zidali, da imam v zalogi vsakovrstni material za zidavo.

ROJAKOM SE NAJTOPLEJE PRIPOROČAM!

Frank Veranth

ELY, MINN.

ZVONARJEVA HČI.

POVEST.

Spisala E. Miller. — Priredil Fr. Steržaj.

Razdraženo se je razšopiril brivec:

"Ali sem jim podtikal kaj napačnega? Kaj sem pa rekel? Govori — nič takega nisem rekel, — ostanem pa pri tem, da vem, kar vem."

Še eno besedico naj bi bil dejal brivcu narobe in začel bi se bil prepri.

Kramar Burja pa se je pomirljivo utaknil vmes:

"Saj še ni vseh dni konec in gotovo vse pride enkrat na dan. Sicer hoče pa rdečelična Rozika na vsak način imeti Henrika. Tega bi ne bila nikoli dobila, če bi še živila njena strogokatoliška mati."

"No zakaj jo imenuješ strogo?" ga je zavrnil pek. "Tebi bi tudi ne bilo prav, če bi te zmerjal s starokopitnem in strogim luteranom. Sploh pa je mešani zakon zmirom vagana stvar."

Ostali pivci so mu prikimali in eden izmed njih je pripomnil:

"Vsak mora to pojesti, kar si je naložil in ležati tako, kakor si je postlal; sploh pa je Rozika lepo in pridno dekle, Henrika pa tudi povsod radi vidijo, kamor pride, morebiti jima bo šlo dobro v zakon."

Vsem, samo prepirljivemu brivcu ni bil všeč ta mirni pogovor, nekoliko ga je imel že tudi pod kapo, zato je dejal jecljaje:

"Jaz pustim vsakemu svojo pot, sam grem pa tudi svojo."

Nekaj minut pozneje se je zibal po trgu in hripavo prepeval: "Oh zdaj gremo . . ."

"Da, da," je dejal kramar Burja, "čas je že, da gremo domov. Brivec ima pust jezik, a dečko je vendarle, že večkrat jo je prav pogodil, ko drugi niso hoteli verjeti."

Nato je vzel svojo belomoknato kapo in težkih korakov odšel proti domu.

6. Odločitev.

Pri Zvonarjevih je teklo življenje svojo mirno, tiho in delavno pot naprej. Kakor navadno, se je širilo obrekovanje počasi po mestu, a strahopetno umolknilo pred prizadetimi. Živeli so še bolj sami zase, kakor prej. Njihovo domovanje je bilo vsled nevarnosti požarja tudi bolj odstranjeno v kotu ob mestnem zidovju in samo zidovje okoli dvorišča jih je družilo z ozko ulico, ki je peljala na mestni trg.

Stari Rudnik se vse svoje življenje ni veliko brigal za ljudi in se jim je zadnji čas še bolj umikal. Jožef, mladi mojster, in Henrik pa tudi nista rada vsled žalovanja hodila mednje.

Nihče izmed njih ni niti slutil o brezvestnem obrekovanju, ki je vedno bolj vlačilo v podlo blato njihovo čast in pravičnost ter ogroževalo njihovo podjetje.

Nitke prijaznosti in ljubezni pa so se spletale med njimi vedno tesnejše in ožje. Pomočnik jih ni zapustil v teh težkih urah. Pokazal se je pravega prijatelja v nesreči. Nežnočuteče se je vedno umaknil takrat, kadar je vera ali naziranje zahtevalo, tako da je deklica začela gojiti na skrivnem misel, naposled postane še katoličan, saj se ravna povsod po nas. Njeno nagnjenje do njega in žalost po rajni materi sta ji jemala trezno preudarnost; ni čuda, da si je tolmačila njegovo obnašanje — po svoje. Dom-

nevala si je, da jo je Bog poklical, privedi Henrika v pravo Cerkev.

V svojih molitvah je darovala svoje življenje in srečo v ta namen, da bi se te želje izpolnile; pozabljala pa je v svojem prevelikem čustvovanju popolnoma, da veje božji duh, kjer samo hoče in da se ne sme sama vpostavljati za tako sveto delo. Ljubezen jo je napravljala slepo in trmasto. Verovala je samo svojemu zbeganemu srcu, ne pa svarečemu razumu, ki ga je Bog pridelil liki angela varuha, in zaradi tega tudi ni spoznala, kako daleč je Henrik od prave vere.

On je bil docela pravi luteranec. Vzrasel je med luterani in njegova notranjost je bila spojena z vero otroških let. Vsako razmišljanje o pravi ali nepravi veri mu je bilo popolnoma neznano.

"Eni so tako, drugi drugače vzrejeni," si je mislil. "Vsakdo naj ostane pri veri svojih starišev in naj zvesto živi po nji," je bilo njegovo vodilo.

Sovražil je vsako razpravljanje o veri, vsako globlje vprašanje in iskanje po resnici. Ni se pa tudi nikoli norčeval iz drugovercev in iz nasprotnih mnenj; za to tudi ni imel časa, ker sta ga veselje in ljubezen do stroke in poklica popolnoma prevzemala.

Ko je prišel iz strogega luterskega severa v to razdvojeno mesto, se je njegovo versko prepričanje upiralo, da bi služil pri drugoverskem mojstru. Tudi cehovski mojstri in luterski pastori niso odobravalih teh razmer. Toda nobena umetna obrt ni bila tako osamljena, kakor zvonarstvo. Prepotovali bi moral dežele, da bi dobil stalnega zvonarja. Tam se je bilo treba oprijeti, kjer je bila sploh na razpolago izpraznjena služba ter se prilagoditi razmeram.

Henrik se je toliko lažje uživel pri Zvonarjevih, ker mu je mojster v verskem oziru dal popolno prostost in so meščani živeli med seboj v miru in le redko vpraševali po veri posameznika. Vendar pa so bili katoličani in luterani med seboj glede trgovine v tesni zvezi. Samoposebi se mu je zdelo umevno, da kupčujejo katoličani med seboj, in med luterskimi je videl isto medsebojno zvezo. Verskega nasprotovanja in sovraštvo ni bilo med njimi. Onih preprirov med pivci v gostilnah ni imel nihče za resne, celo takrat ne, če so se povzpeli do pravega razpora. V boju za obstoj so se vsi zedinili.

Imeli so samo eno cerkev. Že v času luterskega preobrata so se polastili luteranci samostanske cerkve in šele po dolgem so se zedinili v toliko, da je cerkev služila obojemu veroizpovedovanju. Ko se je končala sv. maša, je cerkvenik zaprl kovana železna vrata, ki so ločila glavni oltar od ladije; na bogato okrašenih stranskih oltarjih je pogasil strežnik voščene sveče, zvonček je nesel v zakristijo in obrnil table na oltarjih. Samo kropilni kamni so pričali o katoliškem pravu te prekrasne stavbe. Vse to se je udmačilo med meščani, zato niso razmišljali o tem. Eni so odhajali z rožnim vencem v rokah, mejtem ko so luterani klepetaje prihajali z velikimi pesmaricami v rokah — k molčečim oltarjem.

KAKŠNA PRAVILA IMA VAŠE DRUŠTVO?

Takšne kaj ne, kakršne ste na letni seji sprejeli!

KAM JIH BOSTE DALI PA TISKATI?

Ste že tudi to odločili?

AKO ŠE NISTE,

tedaj pišite nam po ceno.

NAŠA TISKARNA

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvom se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da, ni businessa, če se ne oglasa. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem oziru lista

EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Iz neodrešene domovine.
(Nadaljevanje s 1. strani.)

kmetijske podružnice — Gaurverine — so večinoma zaspale, druge samo še životarijo. National banka na Dunaju pa podpira banke in jim daje denar po 9 odstotkov. — Podpora za brezposelne tudi ne dosega svojega namena, ker se daje ljudem, ki so pravkar prišli s kmetov, kjer bi izlaha zopet dobili delo, ako bi hoteli, stari tovarniški delavci, ki jih je tovarna, ustavišči obrat, vrgla na cesto, pa ostajajo brez pomoči." Svoj govor je zaključil poslanec Poljanec: "Ako dobimo Slovenici svoje pravice na Koroškem, naj pride tudi deželno gospodarstvo na Koroškem v ugodni položaj. Midva vas ne bova ovirala. Za proračun pa ne glasujeva, ker si ne upava in tudi ne moreva zagovarjati

svojega koraka pred našim slovenskim ljudstvom, katere-mu se niti v narodnem niti v gospodarskem oziru ne dajo pravice, ki nam gredo kot enakopravnim državljanom. V Kanoso ne gremo, ker storimo svojo dolžnost in imamo radi tega pred svetom mirno vest."

Ameriški letalec se zgubil na potu okrog sveta.

Cordova, Alaska. — Vojaški letalec major Martin poveljnik letalcev, ki so se podali na polet okrog sveta, se je zgubil na dotočjem v Alaski, ko so leteli iz Sewarda naprej proti svojemu cilju. Dva torpedna rušilca patrolirata med otoki, za slučaj, da bi bil padel v morje. Najbrže pa je, da je sedel na zemljo kje v kaki samoti in čaka odrešitve.

MALI OGLASI

J.KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Roiakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ. IA. KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboliše delo. nainižje cene. Prezvamem barvanje hiš zunaj in znotraj. pokladam stenske oavir.

LEPA KMETIJA.

se proda v Mrtvici blizu Krškega na Dolenjskem v Jugoslaviji. Hiša ima tri velike sobe, odspodaj lep zidan kevder, lep vrt in vsake vrste sadje. 1 joh lepe rodovitne zemlje. Proda se vse skupaj za \$500.00. Več se izve pri:

MARTIN LAURICH

1900 W. 22nd Pl.

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 5777.

HIŠA IN LOTA.

se proda blizu slovenske cerkve in šole. Hiša ima 15 sob. V hiši je trgovina "Candy Store." Ima lep bežment, zidan garage za tri avtomobile. Proda se za jako ugodno ceno, ker se bo lastnik preselil v drugo mesto. Za vse podrobnosti se obrnite na:

MARTIN LAURICH

1900 W. 22nd Pl.

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 5777.

ANDREW BATTISTIG
General Contractor
and Builder

1901 W. 22nd St.

CHICAGO, ILL.

Phone Roosevelt 8766.

Prezvamem vsakovrstno zidarsko delo. Zidam nove hiše in stare popravljam, kakor tudi vsa druga stavbinska dela. Vsem se toplo priporočam.

(4—15.)

NAZNANILO!

Rojakom Slovincem naznanjam, da sem pričel na svoje roko mizarsko in tesarsko obrt. Sprejemam nova, kakor tudi dela za popravilo. Barvam hiše znotraj in odzunaj. Varnišam in vsa druga dela spajajoča v to obrt.

Rojakom se priporočam v naklonjenost!

FRANK MARLEY

2300 — So. Hoyne Ave.

CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 2115.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE

Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

(Nasproti sodnije)

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, dolžna pisma, pobornice, oporoke in PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJECEV IZ STAREGA KRAJA. Cene nizke, delo točno in pravilno. Pišite ali pridite osebno. Informacije zastoj.

VELIKONOČNE RAZGLEDNICE

dobite pri nas, različne nabožne slike v barvah, cena 30c dz.

Imamo tudi veliko zalogo krasnih velikonočnih podob, paketi po 100 komadov, cene: 75c, \$1, \$1.25, \$1.50. Fine, z zlato obrezo po 50c dz.

DVA NOVA SLOVENSKA MOLITVENIKA

1) "Pri Jezusu" molitvenik za obiskovanje presv. Evharistije, male žepne oblike, usnje, zlata obreza, cena 80c.

2) "Zveza ljubezni" molitvenik posvečen češčenju presv. Srca Jezusovega, vezan v usnje, zlata obreza, cena 75c.

Velika zaloga molitvenikov, slovenskih in angleških, vsakovrstnih, devocionalij.

Največja slovenska knjigarna v Ameriki. Pišite po naš cenik.

EDINOST, 1849 W. 22nd ST., CHICAGO, ILL.

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad, je v vašo korist, da pišete naši tiskarni za pojasnila in ji poverite vse tozadevne posle. To bo za vas pomenilo najboljše postrežbo, zaradi katere je naša tiskarna splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša tiskarna vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala karto, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo!

::: Pošiljanje denarja. :::

Naša banka ima svoje lastne zveze z pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljke so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljke se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejemo denar.

Denar pošiljamo ali po pošti, ali potom brzojavnega pisma, ali pa direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se vam priporoča.

SLOVENSKA BANKA

Zakrajsek & Cesark

70 — 9th AVE.,

NEW YORK, N. Y.